

ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОЇ СТРАТЕГІЇ КОНТРОЛЮ ОНКОЛОГІЧНИХ ПАТОЛОГІЙ В УКРАЇНІ

Панфілова Г. Л. *, Матушак М. Р. **

Національний фармацевтичний університет*

Буковинський державний медичний університет**

matushakmarta@gmail.com

Серед основних викликів сучасного розвитку суспільства онкологічні захворювання посідають особливе місце. За оцінкою ВООЗ зазначена група патологій є однією з основних причин захворюваності та смертності в усьому світі. За результатами багаторічних епідеміологічних спостережень за останні 100 років, онкологічні патології перемістилася з X на II місце, поступаючись лише хворобам серцево-судинної системи. За прогнозами МОЗ України до 2020 р. показники захворюваності на злоякісні новоутворення в країні можуть досягти майже 200 тис. нових випадків, що більше, ніж у 2018 р. на 15,9%. Тому питання ефективного лікування та організації якісного фармацевтичного забезпечення зазначеної групи хворих є питанням державного масштабу. Означене й обумовило мету наших досліджень.

Мета досліджень полягала в аналізі сучасної стратегії розвитку онкологічної служби України у напрямку контролю за відповідними епідеміологічними показниками. Об'єктом досліджень став проект «Національної стратегії контролю онкологічних захворювань до 2030 року» (Проект – далі), який був представлений у МОЗ України у лютому 2020 р..

За результатами аналізу та систематизації даних спеціальної літератури нами встановлено наступне. Основним завданням стратегії, що представлена у Проекті є зниження рівня захворюваності на онкологічні патології, смертності населення в Україні у напрямку раннього виявлення, профілактики, підвищення ефективності лікування та покращення фармацевтичного забезпечення доступними та якісними лікарськими засобами (ЛЗ). Задля досягнення окреслених завдань необхідно вирішити такі завдання:

- забезпечити організацію ефективної профілактики онкологічних захворювань через зниження впливу факторів ризику на первинному рівні;
- підвищити рівень інформованості населення з приводу раннього виявлення онкологічних патологій із залученням громадян до активних дій у зазначеному напрямку;
- сприяти ранньому виявленню онкологічних захворювань на всіх рівнях організації надання медичної та фармацевтичної допомоги населенню;

- забезпечити високий рівень доступності (фізичної та соціально-економічної) до спроможної мережі закладів охорони здоров'я для діагностики та лікування онкологічних патологій;
- активно розвивати спроможну мережу надання високоефективного, скоординованого та доступного процесу лікування онкологічних патологій у дітей, що можливе за рахунок впровадження мультидисциплінарного підходу;
- розробити та впровадити ефективну систему забезпечення гуманістичне спрямованого догляду та підтримки дітей, хворих на рак, їхніх родин;
- підвищити ефективність функціонування комплексу інформаційних систем, що використовуються для реєстрації та обліку онкологічних патологій з метою формування реальної картини динаміки розвитку епідеміологічного процесу у країні;
- розробити та впровадити ефективну систему оцінки результатів заходів, що спрямовані на контроль епідеміологічної ситуації з онкологічними патологіями у країні.

Зазначені заходи будуть реалізовані за такими основними напрямками: профілактика та раннє виявлення онкологічних захворювань; реабілітація, догляд, паліативна допомога та лікування онкологічних захворювань у дітей; лікування дорослих. У Проекті зазначено, що на державному рівні необхідно реалізувати програми підтримки людей, що пережили рак у співпраці з громадськими організаціями, благодійними фондами підтримки хворих на рак. Особливе місце у проекті займають питання організації надання ефективної медичної, фармацевтичної та соціальної допомоги дітям, хворим на онкологічні патології. У зазначеному напрямку необхідно зробити такі кроки: створити в Україні декількох центрів передового досвіду (Centers of Excellence); розробити концепцію розвитку педіатричної паліативної допомоги; запроваджувати механізми надання інтегрованої амбулаторної мультидисциплінарної педіатричної (гематологічної/онкологічної) допомоги; запровадити комплекс заходів з проведення неродинних трансплантацій гемопоетичних стовбурових клітин дітям, що хворі на рак (Національна дитяча спеціалізована лікарня «Охматдит»); започаткувати проведення аутологічних трансплантацій гемопоетичних стовбурових клітин (ТСКМ) дітям у різних регіонах країни. ТСКМ – одне з найболючіших питань медицини в Україні. На жаль, в Україні частково роблять лише аутологічну трансплантацію. Річна потреба в ТСКМ в країні складає приблизно 600-700 таких операцій, а роблять у нас лише 100-150.

Ви рішення комплексу зазначених заходів потребує активної підтримки держави, особливо у напрямку впровадження раціональних механізмів фінансування процесів забезпечення хворих на онкологічні патології ефективними та високовартісними препаратами протипухлинної дії.